

Vesilintuseurannan tulostaportti 2021

Hannu Pöysä¹, Sari Holopainen², Aleksi Lehikoinen², Andreas Lindén¹, Markus Piha¹ & Tuomas Rajala¹

¹ Luonnonvarakeskus, vesilinnut@luke.fi

² Luonnontieteellinen keskusmuseo, Helsingin yliopisto, linnustonseuranta@luomus.fi

Julkaistu 17.8.2021

Viittausohje: Pöysä, H., Holopainen, S., Lehikoinen, A., Lindén, A., Piha, M. & Rajala, T. 2021: Vesilintuseurannan tulostaportti 2021. Luonnonvarakeskus.

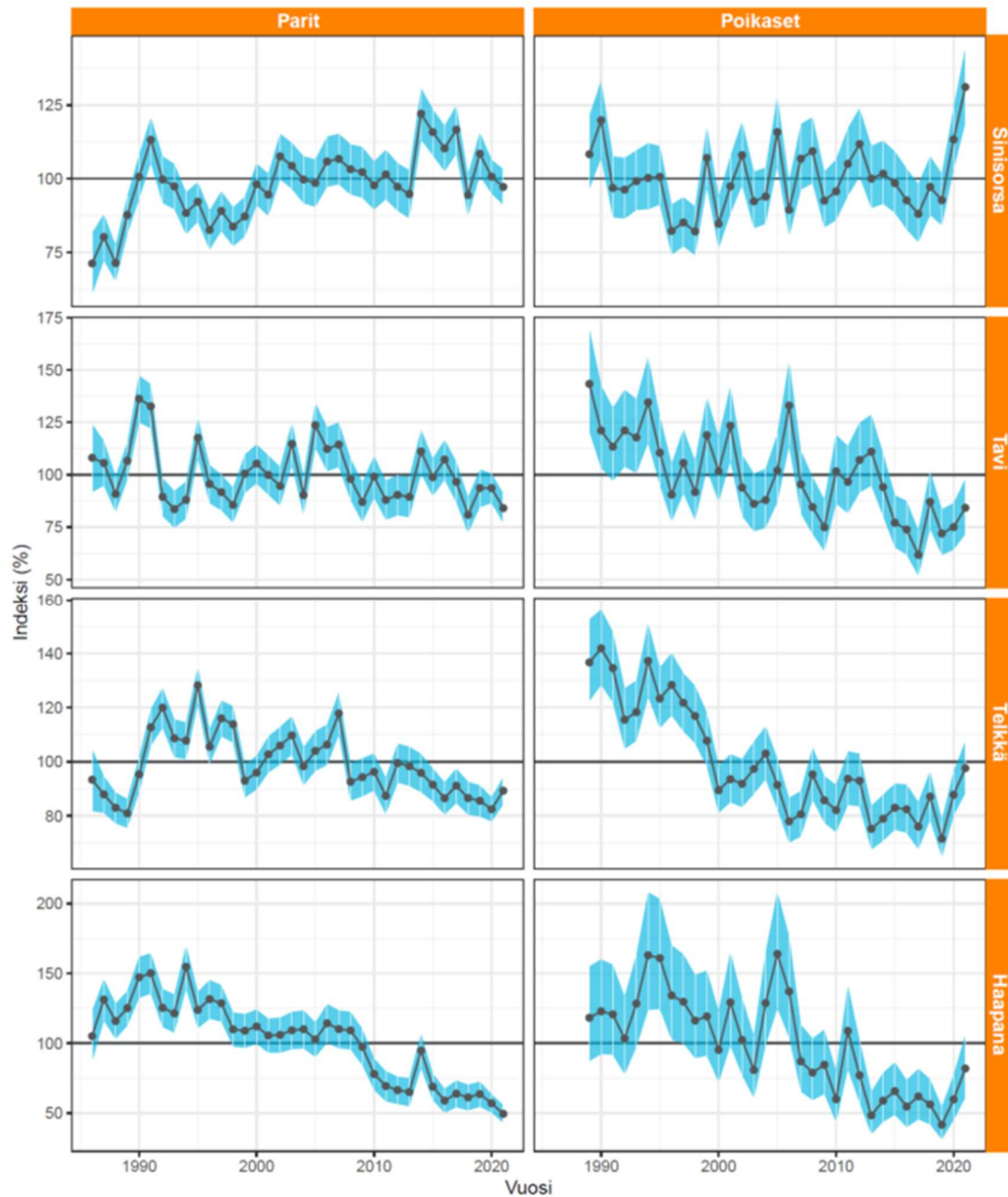
Neljän tärkeimmän riistasorsalajimme pesivien parien määrässä eli pesimäkannoissa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuoteen verrattuna. Tavin, haapanan ja telkän pesimäkannat jäivät pitkäaikaisen keskiarvon alapuolelle, sinisorsan pysyi keskiarvon tuntumassa. Sinisorsalla oli ennätyksellisen hyvä poikastuotto.

Sinisorsan pesimäkanta on ollut pitkällä aikavälillä kasvussa, mutta 2010-luvun puolivälissä kasvu taittui. Viimeisen kymmenen vuoden (2012–2021) aikana kannankehityksessä ei ole ollut havaittavissa selkeää suuntausta. Kanta oli nyt laskussa toista vuotta peräkkäin, mutta pysyi kuitenkin pitkän aikavälin (1986–2020) keskiarvon tuntumassa.

Tavin pesimäkanta on pitkällä aikavälillä taantunut, mutta viimeiset kymmenen vuotta kanta on vaihdellut ilman selvää suuntaa. Kanta laski hieman viime vuodesta ja näin ollen pysyi pitkäaikaisen keskiarvon alapuolella.

Telkän pesimäkanta on taantunut sekä pitkällä aikavälillä että viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kanta kasvoi hieman viime vuodesta, mutta pysyi edelleen pitkän aikavälin keskiarvon alapuolella.

Haapanan pesimäkanta on taantunut voimakkaasti ja lähes yhtäjaksoisesti 1990-luvun puolivälistä lähtien. Pesimäkantaindeksi putosi nyt koko seurantajakson alhaisimmalle tasolle.

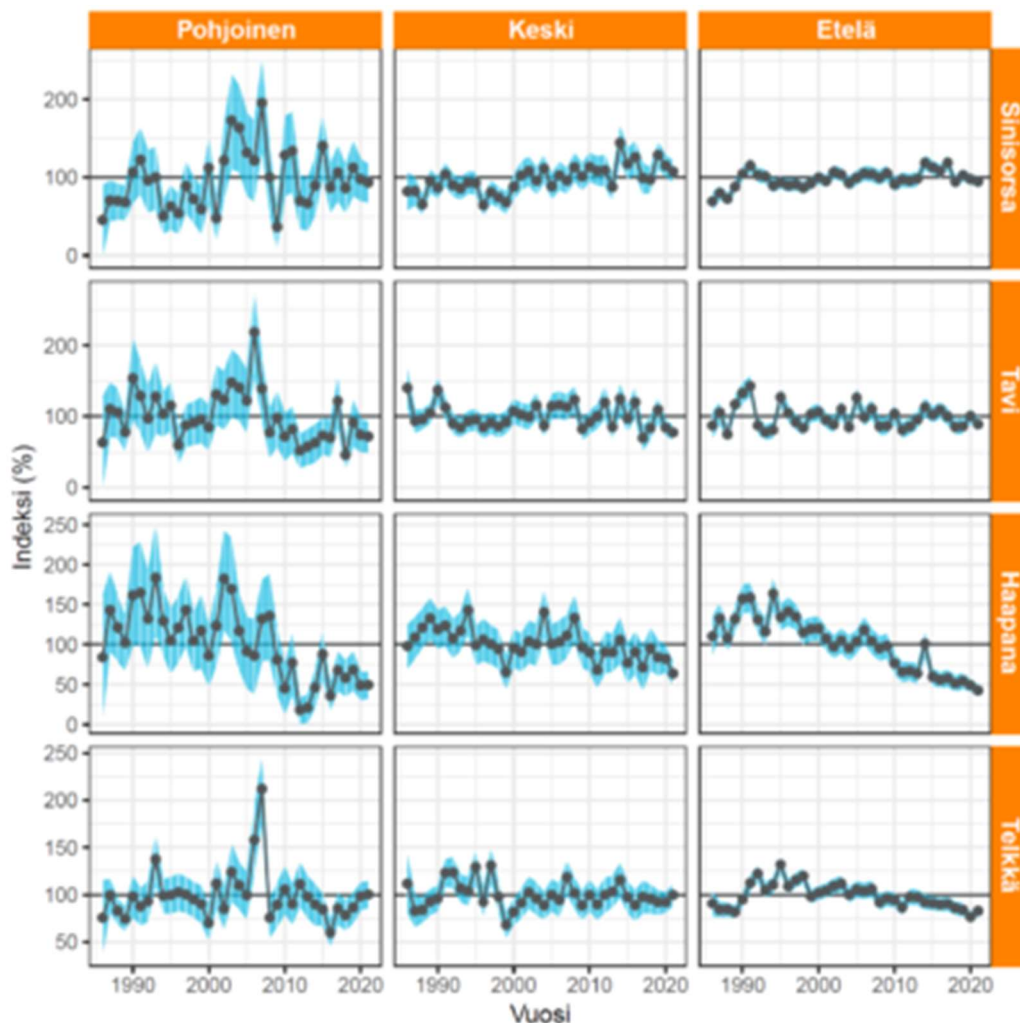

Kuva: Tärkeimpien riistasorsien parimäärän ja poikasten kokonaismäärän kehitystä kuvaavat indeksit. Indeksit on skaalattu molempien aineistojen osalta siten, että 100 % kuvaa jakson 1989–2020 keskiarvoa. Indeksien ympärillä oleva värillinen alue on 95 % luottamusväli, joka kuvaa aineistossa esiintyvistä hajonnasta aiheutuvaa epävarmuutta indeksin arvossa.

Pesimäkantojen alueellisissa muutoksissa lajikohtaisia eroja

Tärkeimpien riistasorsien pesimäkantojen kehitystä on nyt ensimmäistä kertaa tarkasteltu myös alueittain: Suomi on jaettu etelä-, keski- ja pohjoisosaan. Sinisorsan, tavin ja telkän pesimäkantojen pitkäaikaiskehityksessä ei ole havaittavissa merkittäviä alueiden välisiä eroja. Sitä vastoin haapanan pesimäkanta on taantunut eteläisessä ja pohjoisessa Suomessa voimakkaammin kuin maan keskiosissa.

Muillakin lajeilla on alueellisia eroja kannankehityksissä. Esimerkiksi tukkasotka on taantunut selvästi maan etelä- ja keskiosissa, mutta ei pohjoisessa. Kuikka sitä vastoin on runsastunut maan etelä- ja keskiosissa, mutta ei pohjoisessa.

Kuva: pesimäkantojen tulokset, aluekohtainen tarkastelu.

Sinisorsalla erinomainen poikastuotto

Kesällä tehdyissä poikuelaskennoissa nähtiin erityisen paljon sinisorsia.

Sinisorsan poikastuotto kasvoi 16 % viime vuodesta, ja poikastuottoindeksi nousi ennätysellisen korkeaksi vuodesta 1989 alkaen käynnissä olleissa laskennoissa.

Tavin poikastuotossa ei tapahtunut merkittävää muutosta viime vuoteen verrattuna. Poikastuotto on laskenut pitkällä aikavälillä, ja vaikka nousua vuoden 2017 aallonpohjasta on tapahtunut, poikastuotto pysyi edelleen pitkäaikaisen keskiarvon alapuolella.

Telkän ja haapanan poikastuotto on laskenut pitkällä aikavälillä. Poikastuotto on kuitenkin kohentunut molemmilla lajeilla viimeisen kahden vuoden aikana ja nousi nyt pitkäaikaisen keskiarvon tuntumaan.

Laskennoista vastaavat vapaaehtoiset

Pesimäkantoja ja poikastuottoa koskevat tiedot perustuvat 1980-luvun lopulta lähtien toteutettuihin valtakunnallisiin vesilintulaskentoihin. Metsästäjät ja lintuharrastajat laskivat vuonna 2021 pesiviä pareja yhteensä 2069 kohteelta ja poikueita 636 kohteelta.

Luonnonvarakeskus (Luke) tuottaa vuosittain yhdessä Luonnontieteellisen keskusmuseon (Luomus) kanssa arvion vesilintukantojen tilasta. Tietoa hyödyntävät riistahallinto sekä vesilintujen ja vesiluonnon suojelusta vastaavat tahot.